
SALİHLİ BİLİM VE SANAT MERKEZİ MÜZİK ALANI MEZUNLARININ ALDIKLARI EĞİTİMİN MESLEK DURUMLARINA ETKİSİ

Education's Effect on the Professional Status of Salihli Science and Art Center Music Graduates

Fatma Derya ÖZDEN EBEPERİ *

ÖZ

Bu araştırma Bilim ve Sanat Merkezi müzik alanına devam etmiş ve mezun olan öğrencilerin güncel eğitim ve mesleki durumlarının tespiti ve müzik eğitim alanının mesleki süreçlerine etkilerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla konuyla ilgili yapılmış araştırmalar incelenmiş, Salihli Bilim ve Sanat Merkezi Müzik Alanına devam ederek mezun olmuş 18 mezun ile görüşmeler yapılarak, mezunların her birinin içinden geçtikleri eğitim sürecini nasıl anlamlandırdıkları ortaya koyulmuştur. Mezunların ifadeleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılarak oluşturulan kategoriler yorumlandığında, lisans düzeyinde eğitimini tamamlayarak çalışan, lisans eğitimlerine devam eden ve eşzamanlı olarak çalışan mezunların, mesleki tercihleri müzik olsun ya da olmasın, aldıkları müzik eğitiminin kendilerine bir katma değer sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilim ve Sanat Merkezi, Müzik, Mezun, Salihli, Özel Yetenek.

ABSTRACT

This research has been carried out in order to determine the current educational and professional status of the graduates and their effects on the professional processes of the music education field. For this purpose, the researches on the subject were examined and interviews were conducted with 18 graduates who graduated from Salihli Science and Art Center Music Field and how each of the graduates made sense of the education process they went through. When the similarities and differences between the expressions of the graduates that were compared and the categories created were interpreted, it was concluded that the graduates completed their undergraduate education, who continue their undergraduate education and who work simultaneously, whether or not their professional preferences are music, the music education they receive provides an added value to them.

Keywords: Science and Art Center, Music, Graduate, Salihli, Gifted an Talented.

Araştırma Makalesi - Geliş Tarihi/Received Date: 08.12.2019 Kabul Tarihi/Accepted Date: 12.12.2019

*Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Uzman Müzik Öğretmeni, Salihli Bilim ve Sanat Merkezi. ozdenebepri@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4113-1659>

Atıf/Citation:Edeperi, Özden, F. D.(2019) Salihli Bilim ve Sanat Merkezi Müzik Alanı Mezunlarının Aldıkları Eğitimin Meslek Durumlarına Etkisi *Eurasian Journal of Music and Dance*, (15), 78-90

Extended Abstract

One of the most common education service steps taken for the education of gifted and talented people in Turkey is the “Gifted Branch Directorate” which opened in 1993 under the “Special Education Guidance and Counseling Services”. This step formed the basis of Science and Art Centers (BİLSEM). BİLSEMs are institutions that provide support education to students outside of formal education in order to ensure that special talented students in preschool education, primary, secondary and high school age are aware of their individual abilities and use their capacities at the highest level. At the end of the 2018-2019 academic year, the total number of BİLSEMs reached to 149, 109 of which were located in provincial centers and 40 of which were in district.

Salihli BİLSEM has been serving for fifteen years since 2004. Until June 2018, the number of students who graduated from both music field and others continued regularly in the music field activities for at least two years is 26. Some of these students graduated from university and started working, some of them continued their university education and the other part chose to wait another year for university.

In Salihli BİLSEM, students attending the music field generally benefit from individual education whose content is customized according to their readiness by taking the framework program departure point determined by the Ministry of National Education in line with their interests. Throughout their education, they prepare periodic thematic concerts with the aim of explaining an idea, an opinion and the subject periodically, actively working at every stage of the process and performing piano and music concerts simultaneously. In the education process of BİLSEM Music, where studies related to the research field of music are carried out; the students participated in field-based conferences organized by Ministry of National Education for BİLSEMs, prepared research projects and produced various products and in these projects, they received the support of the music departments of the universities in cooperation with the Ministry of Culture State Chorus artists and music educators.

The first one of Salihli BİLSEM’s thematic concerts carried out in cooperation with the university and Ministry of Culture State Choir was “Musical Journey in Turkey” which described the musical evolution of Turkey from 16th century on. Traditional Turkish Music Genres themed “Gelenekle Geleceğe” concert continued with "Rengahenk", an orchestra performance consisting of students’ body percussion, acapella, choir and solo performances of the different colors of music and “Mısradan Ezgiye” which contained composed poems by famous poets. In following years “Bir Şarkıdır Yaşamak” explaining each period of life accompanied by musical narratives and “İz Brakanlar” a concert that took place with the participation of graduates was presented. Then, "Aşk-ı Nağme" a narrative of love was performed. In “Bizim Hikayemiz” the work and principles of the music unit in SAC was explained with the student videos. “Dil Yetmeyince” and “Sevgi Her Şeydir” were musical narratives of the feelings and situations that create and reproduce love. “Şarkı Söyler Kelimeler” was a concert on the etymological examination of the deeply meaningful words used in our language. In 2018-2019 academic year, a concert program called “Değişiyoruz” was performed, which narrates the experience of physical and emotional changes.

This research has been carried out in order to determine the current educational and professional status of the graduates and their effects on the professional processes of the music education field. The researches on the subject were examined and interviews were conducted and it was determined how each of the graduates made sense of the education process they went through. The similarities and differences between the expressions of the graduates were compared and interpreted. In this study, the contributions of the Music Education at BİLSEM,

on the professional preferences and professional performances of 18 graduates who continued to study music at BİLSEM for 2 to 8 years were investigated. It was determined that this education had an effect on the graduation preferences of the students in terms of Basic Music Education, Self-Discovery, Creativity and Imagination and Communication. It was effective in terms of Basic Music Education, Using Creativity, Communication Skills, Imagination, Self-confidence, Project-based Thinking and Expression skills in their professional performances. As a result, it can be generalized that the graduates who work at the undergraduate level, who continue their undergraduate education and who work simultaneously, whether or not their professional preferences are music, the music education they receive provides an added value to them.

Ülkelerin çağdaş uygarlık ve kültür mirası noktasında sahip oldukları birikimin, nüfusun oldukça az bir kesimini kapsayan üstün ve özel yetenekli bireylerin potansiyellerinin ürünü olduğu gerçektir (Ataman, 2004, s. 156). Bu nedenle, ciddi ölçüde olumlu etki yaratma gücüne sahip bu grubun, doğru ve yeterli eğitim imkanlarıyla buluşması önemli bir konudur (Davaslıgil, 2004, s. 211).

Ülkemizde üstün ve özel yeteneklilerin eğitimine dair atılan en yaygın eğitim hizmeti adımlarından biri 1993 yılında “Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri” bünyesinde açılan “Üstün Yetenekliler Şube Müdürlüğü”dür. Bu adım Bilim ve Sanat Merkezlerinin temelini oluşturmuş, Milli Eğitim Bakanlığı 07.09.1995 gün ve Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün “2639” sayılı makam onayı ekindeki “Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi” yürürlüğe girmiştir (www.meb.gov.tr). Bu gelişmenin ardından 08.09.1995 tarihinde Ankara’da “Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi” Türkiye’nin ilk Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) sıfatıyla açılmıştır (Bulut S ve Taylı A, 2006, s. 35). Sonrasında sırası ile 15.02.1996 tarihinde Ataşehir’de “İstanbul Bilim ve Sanat Merkezi”, 09.12.1997 tarihinde Bayburt’ta “Bayburt Bilim ve Sanat Merkezi”, 11.03.1998 tarihinde Isparta’da “Isparta Bilim ve Sanat Merkezi”, ve 14.09.1999 tarihinde Bursa’da “Cevdet Nerse Bilim ve Sanat Merkezi” takip etmiştir. Yerleşim biriminin özellikleri, ulaşım imkânları bölgesel olarak nüfusunun yüz binden az olmaması ve hizmet alması öngörülen öğrenci sayısı şartı gibi hususlar da dikkate alınarak valiliklerin teklifi üzerine bakanlıkça açılan BİLSEM’lerin sayısı 2018-2019 eğitim öğretim yılı sonu itibarıyla ise 109 tanesi il merkezi ve merkez ilçelerde, 40 tanesi ilçelerde olmak üzere toplam 149 BİLSEM olduğu bilinmektedir (Yıldız, 2010, s. 49). Bu sayı, 2018 yılı Mayıs ayı itibarıyla sayılarının 125’e ulaştığı bilgisi ile değerlendirildiğinde hızlı bir artışın olduğu söylenebilir (Çitil, 2018, s. 161). Üstün ve özel yetenekli çocukların tespiti, eğitimi ve izlenmesi sistemi politikasının kurumsal bir yapıyla devamlılığını sağlamak hedefi TBMM komisyonunda da yer almış, konu pratikte BİLSEM’lerle yaygınlık kazanmıştır (TBMM Komisyon Raporu, 2012, s. 10).

BİLSEM’ler, okul öncesi eğitim, ilkökul, ortaokul ve lise çağındaki özel yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmaları ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılan, öğrencilere örgün eğitimleri dışındaki zamanlarda destek eğitimi sağlayan kurumlardır (MEB Bilim ve Sanat Yönergesi, 2016). Öğrencilere, Genel Zihinsel Yetenek, Görsel Sanatlar ve Müzik alanlarında eğitim imkânı sunan ve sayıları her geçen yıl hızla artan BİLSEM’lerin kuruluş ve işleyişine ilişkin esaslar Kasım 2001 tarihli ve “2530” sayılı tebliğler dergisinde yapılan bir düzenlemeyle yayımlanmış, çeşitli değişikliklerle günümüze kadar gelmiştir (www.meb.gov.tr). BİLSEM’lerdeki öğrencilerin kuruma aday gösterilmeleri, tanınmaları, kayıt hakkı kazanmaları halinde dahil olacakları eğitim süreçleri ve süreçle ilgili uygulamalar bugüne kadar yayımlanan yönergeler doğrultusunda gerçekleşmektedir.

BİLSEM’e yerleşmeye hak kazanan öğrenciler birbirini takip eden Uyum, Destek Eğitimi, Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme, Özel Yetenekleri Geliştirme, Proje Üretimi ve Yönetimi eğitim programlarına alınmakta, öğrencilerin tümü uyum eğitim döneminin ardından kayıt hakkı kazandıkları alana göre iki farklı şekilde eğitim programlarına devam etmektedirler. Genel Zihinsel Yetenek alanı öğrencileri “Uyum”, “Destek Eğitimi”, “Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme”, “Özel Yetenekleri Geliştirme”, “Proje Üretimi ve Yönetimi” eğitim programlarını sırasıyla alırken; Görsel Sanatlar ve Müzik alanından tanınmış olan öğrenciler uyum döneminin ardından doğrudan tanındıkları alana devam ederek “Özel Yetenekleri Geliştirme”, “Proje Üretimi ve Yönetimi” eğitim programlarına dahil olmaktadır.

Salihli Bilim ve Sanat Merkezi Müzik Alanı

Salihli BİLSEM’de Müzik alanına devam eden öğrenciler genel olarak eğitim süreçleri boyunca ilgi alanları doğrultusunda Bakanlığın belirlediği çerçeve program hareket noktası alınarak, içeriği öğrencilerin hazır bulunuşluklarına göre özelleştirilen bireysel eğitimden faydalanmakta, eğitimleri boyunca her yıl periyodik olarak bir fikri, bir düşünceyi, konuyu anlatma hedefinden hareketle tematik konser etkinlikleri hazırlayıp, sürecin her aşamasında aktif biçimde çalışarak, eş zamanlı olarak piyano ve müzik dinletileri ile çalgı performanslarını sergilemektedirler (www.meb.gov.tr). Tüm bu çalışmalarında üniversitelerin müzik bölümleri, Kültür Bakanlığı Devlet Korosu Sanatçıları ve müzik eğitimcileri ile iş birliği yapan ve destek alan öğrenciler, mezun olmadan önce üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerini ziyaret edip lisans ve lisansüstü düzeyde müzik eğitimi konusunda farkındalık sahibi olup, müzik teknolojileri ile tanışma fırsatı bulmaktadır. Çeşitli konser, dinleti, müzikal vb. etkinlikleri katılım sağlayarak müzikte tür bilinci, dolayısıyla öncelikle dinleme bilinci edinmektedirler. Bir kısmının aynı zamanda müziğin araştırma alanıyla ilgili çalışmalar da yürüttüğü öğrenciler, bakanlığın tüm BİLSEM’ler için düzenlediği alan temelli konferanslara katılmış, araştırma projeleri hazırlayarak da çeşitli ürünler ortaya koymuşlardır.

Salihli BİLSEM Müzik biriminin açılışından bugüne kadar üniversite ve Kültür Bakanlığı Devlet Korosu işbirliği ile gerçekleştirdiği tematik konser etkinliklerinin ilki 16. yy’dan gelen döneme kadar ülkemizdeki müzik evrimini anlatan "Türkiye’de Müzik Yolculuğu"dur. Geleneksel Türk Müziği Türlerine genel bir bakış konulu "Gelenekle Geleceğe" adlı konser, öğrencilerden oluşan orkestra performansı, beden perküsyonu, *a capella*, koro ve solo performanslarla müziğin farklı renklerini anlatan "Rengâhenk" ve ünlü şairlerin bestelenmiş şiirlerini konu alan "Mısradan Ezgiye" ile devam etmiştir. Takip eden yıllarda "Bir Şarkıdır Yaşamak" adı ile insan yaşamının her dönemine (doğum ile başlayıp ölüm ritüeline kadar uzanan dönem) eşlik eden müzik anlatıları konu alınmış, Türkiye’de geçmişten bugüne müzik gündemini oluşturan isimler, örnekleri ve mezunların katılımı ile gerçekleşen performansları içeren "İz Bırakanlar" konseri sunulmuştur. Ardından müzikle aşk anlatısı olan "Aşk-ı Nağme", BİLSEM’de müzik biriminin çalışma ve ilkelerinin öğrenci sunum videoları (öğrencilerin ilk konserlerinin performansları -video kayıt- ve son konser performansları -canlı-) ve müzik performanslarının veli katılımı ile anlatıldığı "Bizim Hikâyemiz" adlı konser etkinliğidir. Hikâyesi olan şarkılar anlatısı "Dil Yetmeyince", "Sevgi Her Şeydir": Sevgiyi oluşturarak çoğaltan duygu ve durumların müzikli anlatısı sahnelenmiştir. Dilimizde kullanılan derin anlamlı kelimelerin etimolojik olarak incelenmesi ve anlatım gücünün şarkılarla eşleştirilmesi konulu "Şarkı Söyler Kelimeler" ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında fiziksel ve duygusal değişime neden olan yaşantı anlatısı "Değişiyoruz" adlı konser programı gerçekleştirilmiştir.

Salihli BİLSEM 2004-2005 Eğitim Öğretim yılı itibarıyla on beş yıldır hizmet vermeye devam etmektedir. 2018 Haziran ayına kadar gerek müzik alanından tanılanarak, gerekse diğer alanlardan tanılanarak kayıt hakkı kazanıp müzik alanı etkinliklerine en az iki yıl düzenli olarak devam etmiş ve mezun olmuş öğrenci sayısı 26’dır. Bu öğrencilerin bir kısmı üniversiteyi bitirip mesleğe atılmış, bir kısmı üniversite eğitimlerini sürdürmekte ve diğer kısmı da üniversite tercihleri için bir yıl daha beklemeyi seçmişlerdir.

Bu çalışmada, Salihli BİLSEM Müzik alanında eğitim almış olan mezunların, BİLSEM’deki müzik eğitim süreçlerinin meslekleri üzerine etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. İlgili literatür incelendiğinde farklı alanlarda BİLSEM öğrencileri ile ilişkilendirilmiş çalışmalar bulunmasına karşı, BİLSEM’lerin Müzik alanı ve verdiği mezunlar zemininde herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma Salihli Bilim ve Sanat Merkezi müzik alanına devam etmiş ve mezun olan öğrencilerin güncel eğitim ve mesleki durumlarının tespiti, müzik

eğitim alanının bahsi geçen durumlara etkilerinin anlaşılması, konuya dair yapılacak çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırma, Salihli Bilim ve Sanat Merkezi Müzik alanına en az iki yıl devam etmiş ve mezun olan; günümüzde üniversite öğrencisi ve mesleğe atılmış mezunlarla ile sınırlıdır. Bu çalışma nitel araştırma yöntem ve teknikleriyle yapılandırılarak olgu bilim modeli kapsamında yürütülmüştür.

Araştırmanın çalışma grubu Salihli Bilim ve Sanat Merkezi Müzik alanına en az iki yıl devam etmiş, günümüzde üniversite öğrencisi ve/veya mesleğe atılmış, çalışmaya katkıda bulunabilecek 18 mezun öğrencidir. Mezunlar M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18 olarak kodlanmış ve görüşleri aktarılmıştır.

Nitel araştırma tekniklerinden görüşme yönteminin kullanıldığı çalışmada, uzman görüşünün alındığı yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan “*Mezun Öğrencilerin Müzik Alanında Eğitim Gördüğü Sürecin Meslekleri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesine Yönelik Görüşme Formu*” kullanılmıştır. Veriler, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde farklı zamanlarda yüz yüze görüşme yoluyla kaydedilmiş, daha sonra yazıya aktarılmıştır.

Araştırmacı tarafından; örneklemdaki mezunların açık uçlu sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek, Bilim ve Sanat Merkezi Müzik alanında almış oldukları eğitimin, güncel yaşantılarında mesleki tercih ve meslek icraları zeminindeki katkılarına dair ifadeleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılmış, kategoriler oluşturulmuştur. Bu çalışmada BİLSEM’de müzik alanından mezun olmuş öğrencilerin her birinin içinden geçtikleri eğitim sürecini kendi ortamlarında nasıl anlamlandırdıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Görüşme formunda, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla yöneltilen soruların belirlediği katılımcı özellikleri Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1. Mezunların Yaşı

Mezunların Yaşı	
Yaş	f
19	M1 (1)
20	M4, M13 (2)
21	M5, M6 (2)
22	M9, M15 (2)
23	M3 (1)
24	M7, M10, M12, M14, M17, M18 (6)
25	M2, M11, M16 (3)
26	M8 (1)
Mezunlar Toplamı	18

Katılımcılar 19-26 yaş aralığında 18 mezundan oluşmaktadır.

Tablo 2. Mezunların Cinsiyeti

Mezunların Cinsiyeti	f
Kadın	M1, M2, M5, M6, M9, M10 M12, M13, M14, M17, M18 (11)

Erkek	M3, M4, M7, M8, M11, M15, M16 (7)
Mezunlar Toplamı	18

18 mezunun 11'i kadın ve 7'si erkektir.

Görüşmede, katılımcıların BİLSEM'de ne kadar süre ile eğitim aldıkları sorusu Tablo 3' de verilmiştir.

Tablo 3. Mezunların BİLSEM Müzik Eğitimi Süresi

Eğitim Süresi	f
2 yıl	M7 (1)
3 yıl	M3,M13 (2)
4 yıl	M2, M4,M10, M11, M16 (5)
5 yıl	M5, M9, M14, M15 (4)
6 yıl	M8 (1)
8 yıl	M1, M6, M12,M17, M18 (5)
Mezunlar Toplamı	18

18 mezundan M7 2 yıl, M3 ve M13 3 yıl, M2, M4, M10, M11, M16 4 yıl, M5, M9,M14, M15 5 yıl, M8 6 yıl, M1,M6,M12, M17, M18 İSE 8 yıl süresince BİLSEM'de müzik eğitimi almıştır.

Mezunların öğrencilik durumu Tablo 4 ve Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 4. Lisans Eğitimleri Devam Eden Mezunlar

Eğitim Bölümleri	f
Mimarlık	M1 (1)
Çevre Mühendisliği	M3 (1)
Endüstri Mühendisliği	M4 (1)
İç Mimarlık-Tasarım	M5 (1)
Veterinerlik Fakültesi	M6 (1)
Psikoloji	M9 (1)
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	M12 (1)
Hukuk Fakültesi	M13 (1)

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	M15 (1)
Türk Müziği Konservatuarı	M16, M17 (2)
Mezunlar Toplamı	11

18 mezunun 11 tanesi lisans düzeyinde eğitim almaktadır. Bunlardan M17 ikinci bir lisans eğitimi sürecindedir. M1: Mimarlık, M3: Çevre Mühendisliği, M4: Endüstri Mühendisliği, M5: İç Mimarlık-Tasarım, M6: Veterinerlik Fakültesi, M9: Psikoloji, M12: Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, M13: Hukuk Fakültesi, M15: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, M16: Türk Müziği Konservatuarı Ses Eğitimi Bölümü, M17 Türk Müziği Konservatuarı Temel Bilimler Bölümünde lisans öğrencisidir.

Tablo 5. Lisans Eğitimi Tamamlayan Mezunlar

Eğitim Bölümleri	f
Müzik Öğretmenliği	M2 (1)
Uluslararası İlişkiler	M7 (1)
Radyo, Televizyon ve Sinema	M8 (1)
Mimarlık	M10 (1)
İşletme	M11 (1)
İlköğretim Matematik öğretmenliği	M14 (1)
Türk Müziği Konservatuarı	M18 (1)
Mezunlar Toplamı	7

18 mezunun 7 tanesi lisans düzeyinde eğitimini tamamlamış bunlardan M2 Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümünde Yüksek Lisans öğrencisidir.

M2: Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği, M7: Uluslararası İlişkiler, M8: Radyo, Televizyon ve Sinema, M10: Mimarlık, M11: İşletme, M14: İlköğretim Matematik Öğretmenliği, M18: Türk Müziği Konservatuarı Temel Bilimler Bölümünden mezundur.

Mezunların Çalışma Durumu Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6. Mezunların Çalışma Durumu

Meslek	f
Proje Koordinatörü	M12 (1)
Gazetecilik ve müzisyenlik	M15 (1)

Altın Üretimi	M16 (1)
Fotoğrafçılık ve Yönetmenlik	M8 (1)
Mimarlık	M10 (1)
Stratejik Danışmanlık	M11 (1)
Matematik Öğretmenliği	M14 (1)
Müzik Öğretmenliği	M2, M18 (2)
Çalışan Toplamı	9

18 mezunun 9 tanesi çalışmakta, 9 tanesi ise öğrenci olması ya da farklı nedenlerle çalışmamaktadır.

Çalışmayan M1, M3, M4, M5, M6, M9, M13, M17 öğrenci olması nedeniyle, M7 ise lisans mezunu olduğu halde özel nedenlerle çalışmamaktadır.

Lisans eğitimine devam eden M12, M15, M16, M2 ve lisans eğitimini tamamlayan M8, M10, M11, M14, M18 çalışmaktadır.

M12: Proje Koordinatörü (TOG), M15: Gazetecilik (Cumhuriyet Gazetesi) ve Kendi Müzik Grubunda Müzisyenlik, M16: Altın üretiminde çalışırken, M8: Fotoğrafçılık ve Yönetmenlik (Kendi işyeri), M10: Mimarlık, M11: Stratejik Danışmanlık (Google), M14: Matematik Öğretmenliği, M2 ve M18: Müzik Öğretmenliği yapmaktadır.

Mezunların meslek tercihinde BİLSEM müzik eğitimlerinin etki durumu Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Mezunların meslek tercihinde BİLSEM müzik eğitimlerinin etki durumu

Etki Alanı	f
Temel müzik eğitimi	M2, M15, M17, M18 (4)
Kendini keşfetme	M2, M17, M18 (3)
Yaratıcılık ve Hayal Gücü	M1, M5, M8, M10, M15 (5)
İletişim	M5, M9, M11, M12 (4)
Görüşler Toplamı	16

Meslek tercihlerine BİLSEM'de aldıkları müzik eğitiminin hangi yönleriyle etkili olduğu sorusuna 18 mezundan M2, M15, M17, M18, almış oldukları temel müzik eğitiminin meslek tercihinin etkilediğini söylerken, M2, M17 ve M18 BİLSEM'deki eğitimleri ile kendilerini keşfederek aslında ne istediklerini anladıklarını belirtmişlerdir. M1, M5, M8, M10, M15, BİLSEM'de aldıkları müzik eğitimi sürecinin, yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanabilecekleri; sanattan kopmadan sürdürebilecekleri bir meslek tercihinde etkili olduğunu ifade etmiş, M5, M9, M11 ve M12 ise müzik eğitimleri nedeniyle geliştirdikleri iletişim becerisinin mevcut tercihlerini etkilediğini söylemişlerdir.

M3, M4, M6, M7, M13, M14, M16 ise aldıkları müzik eğitiminin meslek seçimlerine direkt ya da dolaylı bir katkı sağladığını düşünmemektedir.

Mezunların mesleklerini yapma sürecinde BİLSEM müzik eğitiminin etki durumu Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Müzik Eğitiminin Etki Alanı

Etki alanı	f
Temel Müzik Eğitimi	M2, M8, M15, M18 (4)
Yaratıcılığını kullanma	M8, M10, M12, M15, M18 (5)
İletişim Becerisi	M2, M12, M18 (3)
Hayal gücü	M10 (1)
Özgüven	M11 (1)
Proje tabanlı düşünme	M2, M10, M12, M18 (4)
İfade becerisi	M12, M18 (2)
Görüşler Toplamı	20

BİLSEM'de aldığı Müzik Eğitiminin icra ettiği mesleğe doğrudan ya da dolaylı katkısı olduğunu düşünen 7 mezunun konuya ilişkin açıklamaları aşağıdaki gibidir:

M2:

Nota okuma-yazma, dikte, solfej, enstrüman çalma gibi temel eğitimleri BİLSEM'de aldım. Güzel Sanatlar Lisesine kazanma sebebim de BİLSEM'de aldığım müzik eğitimimdir. Gerçekte neye yetenekli olduğumu anladığım yerdir diyebilirim. O dönemde çalışmalarımızın en büyük özelliği çok iyi bir iletişim ortamı ve herkesten farklı ortak bir iletişim dilimizin olmasıydı. Yaptığımız müzikli anlatımlar, bir konuya proje bilinciyle yaklaşmamı sağladı ve araştırmacı yönümü de geliştirdi. Benzer uygulamaları meslek hayatımda ben de kullanıyorum.

M8:

BİLSEM'de aldığım temel ve ileri seviyede müzik eğitiminin mesleğim gerekleri çerçevesinde, video içerik üretimi ve kurgu-montaj konularında beni bir adım öne taşıdığını ve yaratıcılığımı tetiklediğini düşünmekteyim. Şu anda mesleğimde kullandığım bu yönleriyle de kesinlikle sanattan kopmayan bir tercih yapmama neden olmuştur. Ayrıca müzik hala hayatımın önemli bir parçasıdır. Bir enstrüman çalma eğiliminin gitar ve bateri enstrümanlarıyla çeşitlilik kazanmasını da sağlamıştır. Üniversite öğrenciliğim süresince de profesyonel olarak müzik yapmama alt yapı oluşturmuştur.

M10: BİLSEM'de aldığım eğitim Güzel Sanatlar'dan kopmadan hem tasarım yapabileceğim, hem çizim yapabileceğim, hem günümüz dünyasında geçimimi sağlayabileceğim en önemlisi de hayal gücümü

yaşatabileceğim bir meslek seçmeme yardımcı oldu. Mesleğimi yaparken de bir fikrin proje tabanında ifade edilebilmesi ve yaratıcılığımı kullanma bakımından katkılarını görmekteyim.

M11: “Müzik her zaman hayatımın bir parçası olarak kaldı. BİLSEM'de aldığım müzik eğitimi ve koro deneyimi, lisede ve üniversitede farklı gruplara katılmamı ve toplum içinde mesleğimi yaparken de dolayısıyla, daha özgüvenli bir şekilde yeteneklerimi deneme fırsatını verdi.”

M12:

Müziğin birleştirici gücü sayesinde çalıştığım gruplar olan dezavantajlı çocuklar ve gençlerle iletişimim çok kuvvetli. Ayrıca eğitim aldığım dönemde öğretmenimin bize olan yaklaşımı da benim çocuklarla ve gençlerle hak temelli çalışma yaklaşımına destek oldu. BİLSEM'deki eğitimim bir düşünceyi, bir konuyu proje tabanında görebilme ve ifade edebilme becerisi kazandırdı. Şu anda Proje Koordinatörü olarak çalışıyorum ve yaptığımız özellikle tematik konserler ve beste çalışmalarının da yaratıcılığımı geliştirmesi bakımından işimde kullandığım özelliklerden olduğunu söyleyebilirim.

M15: "Farklı bir alanda eğitim aldım ancak, meslek olarak gördüğüm müzik grubunda yaratmaya, dijital platformlarda yayınlanmaya devam eden bestelerimin oluşmasında BİLSEM'de aldığım temel müzik eğitiminin payı büyüktür."

M18:

BİLSEM'de aldığım müzik eğitimi doğrudan meslek seçimimi kesinlikle etkiledi. Kendimi keşfetmemi sağladı, ne istediğimden emin oldum; müzik ve eğitimcilik benim işim olmalıydı. Özellikle bir fikri, durumu anlatırken kullandığımız bakış açısı konulara proje gözüyle bakmamı ve o fikri müzik ile anlatabilmemiz de iletişim becerimi, ifade becerimi, araştırmacı ve yaratıcı yönümü geliştirdi. Bu oldukça güçlü bir iletişim dilimizin olmasıyla da ilişkiliydi. Ayrıca yaptığımız beste çalışmalarının da yaratıcılığımıza çok katkı sağladığını söyleyebilirim. Bugün müzik öğretmeniyim ve bu kazanımlarımı mesleğimde kullanıyorum.

Sonuç ve Tartışma

2 yıldan 8 yıla kadar değişen sürelerde BİLSEM'de müzik alanına devam etmiş olan 18 mezunun, mesleki tercihlerinde ve meslek icralarında BİLSEM'de aldıkları Müzik Eğitiminin katkılarının araştırıldığı bu çalışmada; bu eğitimin, mezunların meslek tercihine Temel Müzik Eğitimi, Kendini Keşfetme, Yaratıcılık ve Hayal Gücü ve İletişim yönleriyle etki ettiği belirlenmiştir. Meslek icralarında ise Temel Müzik Eğitimi, Yaratıcılığı Kullanma, İletişim Becerisi, Hayal Gücü, Özgüven, Proje Tabanlı Düşünme, İfade Becerisi yönleriyle etkili olduğu söylenmiştir.

Meslek tercihi ve mesleklerini yapma sürecinde etki durumu başlığında "Temel Müzik Eğitimi"nin etkisi, BİLSEM Müzik alanı programı kazanımlarıyla paralel bir çizgidedir (www.bilsem.meb.gov.tr). *Temel Müzik Eğitimi etkisinden bahseden mezunlardan M2, M17 ve M18' in, üniversite lisans eğitimlerinin Müzik Bölümünde olduğu; M8 ve M15'in üniversite lisans eğitim alanları farklı olmasına rağmen, bu etkiyi müzisyenlik, fotoğrafçılık ve yönetmenlik mesleki süreçlerinde, besteler üreterek yaratma, video içerik üretimi, kurgu ve montaj konularında kendilerini her zaman bir adım ileri taşıdığını söylemişlerdir.*

"Yaratıcılık ve Hayal Gücü"nün, meslek tercihi ve mesleklerini yapma sürecinde etki durumu başlığında altını çizen farklı eğitim ve meslek grubundaki M1, M5, M8, M10, M12, M15 ve M18'in ifadeleri, Mertol ve Çetin'in çalışmasında yer alan, müzik eğitiminin, doğuştan gelen yaratıcılık becerisini geliştirmedeki katkısını destekler niteliktedir (Mertol H. ve Çetin, Ş. 2017, s. 811-825). BİLSEM'lerde eğitim, öğretmenin öğrenciye

öğretmesi yoluyla değil, öğrencinin kendi seçeceği bir projeyi lider öğretmeni rehberliğinde yürütürken öğrenmesi şeklinde planlanır ve bu yolla öğrencinin yaratıcı düşünme becerisi gelişmiş bireyler yetiştirilmeye çalışılır (Levent, 2011, s. 96). Bu durumun aynı zamanda Kaya'nın BİLSEM öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleme düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmasında elde ettiği sonuçla da örtüştüğü söylenebilir (Kaya, 2018, s. 157-175).

"İletişim-İletişim Becerisi" nin etki durumunu meslek tercihleri ve mesleklerini yapma sürecinde farklı cümlelerle belirten M2, M5, M9, M11, M12, M18 bu durumu genel olarak müziğin kendine özgü bir iletişim dili olmasıyla birlikte, BİLSEM'de çalışma gruplarında hakim olan iletişim ortamı ile de ilişkilendirmişlerdir. Üstün zekâlı ve yetenekli tanısı almış ve almamış öğrencilerinin duygusal zekâ ve iletişim beceri düzeylerinin karşılaştırıldığı bir çalışmada, bu iki farklı grubun iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamışken (Kaya, Polat ve Alkın, 2016, s. 229-244). Bilim ve Sanat Merkezine devam eden özel yetenekli öğrencilerin iletişim becerileriyle ilgili görüşlerinin incelendiği Koç'un çalışmasında yapılan tespit de, öğrencilerin BİLSEM'deki eğitim ortamında duygularını ve fikirlerini kolayca paylaşabildikleri, arkadaşları ve öğretmenleri tarafından daha iyi anlaşıldıkları yönündedir (Koç İ., 2015, s. 39-53). Elde edilen sonuçlar Salihli BİLSEM mezunlarının görüşleri ile karşılaştırıldığında, kazanılan iletişim becerisinin çalışma ortamı ve çalışma grubunun potansiyeli ile doğru orantılı olabileceği söylenebilir.

Mezunlar "Proje tabanlı düşünme", "İfade becerisi" ve "Özgüven"in meslek sürecine etki durumunu farklı cümlelerle ortaya koymuştur. M2, M10, M11, M12 ve M18 BİLSEM müzik eğitimlerinin, bir konuya, bir fikre, bir düşünceye proje olarak bakma açısını kendilerine kazandırdığını ve bunu meslek hayatlarında sürdürülebilir hale dönüştürdüklerini belirtmiş; bu yolla artan ifade becerilerinin de meslek hayatlarına yansımaları dile getirmişlerdir. İbrahim Koç, "Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrenci Velilerinin Bilim ve Sanat Merkeziyle İlgili Görüşleri" konulu çalışmasında da öğrencilerin proje hazırlama ve proje geliştirme konularında bilgi ve beceri kazanarak farklı alanlarda uygulamalı eğitim aldıkları sonucuna ulaşmıştır (Koç, 2016, s. 17-24). BİLSEM'lerde etkinliklerin "Proje Üretimi ve Yönetimi Programı" kapsamında belirlenen projeler doğrultusunda yapılan çalışmalarla şekillendiğini göz önünde bulundurduğumuzda, öğrenci ifadelerinin ve mesleklerine yansıyan kazanımlarının eğitim programları ile örtüştüğü yönünde olduğu görülür (MEB Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, 2016). Mezunlardan M11'in, özgüven etkisiyle mesleğine sağladığını söylediği katkı, BİLSEM'lerde yürütülen proje çalışmalarına ilişkin öğrenci görüşlerinin konu edildiği Nacaroglu ve Arslan'ın çalışmalarında da katılımcıların kullandığı ifadelerde yer alır (Nacaroglu O. ve Arslan M., 2019, s. 220-236).

Salihli BİLSEM müzik alanına devam ederek buradan mezun olmuş 18 öğrencinin, aldıkları müzik eğitiminin meslek tercihlerine ve meslek icralarına katkılarının anlaşılmasına çalışıldığı bu çalışmada, 7 mezun bu eğitim sürecinin tercihlerinde ve yürüttüğü mesleklerinde etkili olmadığı cevabını vermiştir. BİLSEM'deki müzik eğitimlerinin, meslek süreçlerine olumlu etkisini belirten 7 çalışan mezun (M2, M8, M10, M11, M12, M15, M18); meslek tercihine olumlu etkisini belirten 11 mezun (M1, M2, M5, M8, M9, M10, M11, M12, M15, M17, M18) bulunmaktadır. Aradaki farkı henüz çalışan konumunda olmayan mezunlar (M1, M5, M9, M17) oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle henüz meslek hayatına geçmemiş olan mezunların, meslek hayatları başladığında aynı etkiyi yaşayacakları sonucu çıkarılabilir.

Sonuç olarak lisans düzeyinde eğitimini tamamlayarak çalışan, lisans eğitimlerine devam eden ve eşzamanlı olarak çalışan mezunların, mesleki tercihleri müzik olsun ya da olmasın, aldıkları müzik eğitiminin kendilerine bir katma değer sağladığı genellemesi yapılabilir.

Kaynakça/References

- Ataman, A. (2004). *Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Bulut, S. ve Taylı, A. (2006). Cumhuriyet Dönemi Üstün Yetenekliler Eğitim Politikası. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 35.
- Çitil, M. (2018). Türkiye'de Üstün Yeteneklilerin Eğitimi Politikalarının Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 47, Özel Sayı 1.
- Davaslıgil, Ü. (2004). *Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Kaya, F., Kanık, P. ve Alkın, S. (2016). Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zekâ ve İletişim Becerileri Düzeylerinin Karşılaştırılması. *International Online Journal of Educational Sciences* 8 (1), 229-244.
- Kaya, N. G. (2018). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Öğretmenlerinin Yaratıcılığı Destekleme Düzeylerinin Belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 157-175.
- Koç, İ. (2015). Bilim ve Sanat Merkezi'ne Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin İletişim Becerileriyle İlgili Görüşleri. *Üstün Zekalı Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1, 39-53.
- Koç, İ. (2016). Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrenci Velilerinin Bilim ve Sanat Merkezi'yle İlgili Görüşleri: Bir BİLSEM Örneği. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 3, 17-24.
- Levent, F. (2011). *Üstün Yetenekli Çocukların Hakları El Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Mertol, H. ve Çetin, Ş. (2017). Bilim ve Sanat Merkezinde Müzik Yeteneği İle Tanılanmış Öğrencilerin Kaufman Ölçeğine Göre Yaratıcılık Alanlarının Belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Articles /Makaleler Journal of Theory and Practice in Education*. 4, 811-825.
- MEB Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi 2016. Erişim Tarihi: 01.05.2018
- MEB <https://mebbis.meb.gov.tr/KurumListesi.aspx>. Erişim Tarihi: 05.06.2019
- Nacaroğlu, O. ve Arslan, M. (2019). Bilim ve Sanat Merkezlerinde Yürütülen Proje Çalışmalarına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Archive* 15, 220-236.
- TBMM Üstün Yetenekli Çocukların Keşfi, Eğitimleriyle İlgili Sorunların Tespiti ve Ülkemizin Gelişimine Katkı Sağlayacak Etkin İstihdamlarının Sağlanması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, Kasım 2012, Dönem: 24 Yasama Yılı: 3 (S. Sayısı: 427)
- Tebliğler.meb.gov.tr. Erişim Tarihi: 01.05.2018
- www.bilsem.gov.tr
- Yıldız, H. (2010). *Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Bir Model Olan Bilim ve Sanat Merkezleri (Bilsem) Üzerine Bir Araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.